

SAKSBEHANDLER
Maria Samudrika Lytomt

VÅR DATO
01.02.2021

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
21/00632-1

DERES REF.

DERES DATO

Vestland fylkeskommune
Postboks 7900
5020 BERGEN

Vedtak om tilskudd og tilsagn til Vestland fylkeskommune fra statsbudsjettet 2021 og 2022 kap 1429 post 72

Vi viser til søknad om tilskudd fra statsbudsjettet 2021 kap 1429 post 72 tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner.

Søknader om tilskudd fra statsbudsjettet for 2021

I statsbudsjettet for 2021 er post 72 tekniske og industrielle kulturminner på 58 045 000 kroner. Av dette ble om lag 10 millioner kroner gitt som tilsagn for 2021, av Riksantikvaren i 2020. Som følge av dette gjenstår det 48 millioner kroner til fordeling til fylkeskommunen i 2021. Riksantikvaren har også fordelt tilsagnsfullmakten for 2022 på til sammen 10 millioner kroner.

Riksantikvaren har mottatt søknader fra 10 fylker på i alt 138 753 510 kroner for 2021. Søknadsgrunnlaget inn til fylkeskommunene utgjør 56 søknader på til sammen 150 356 741 kroner. Dette innebærer at søknadene fra fylkene er på over det dobbelte av tilskuddspostens størrelse.

Vedtak om tilskudd og tilsagn

Vedtak om tilskudd for 2021

Riksantikvaren gir med dette tilskudd på

9 500 000 kroner

fra post 72 tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner

Vedtak om tilsagn for 2022

Riksantikvaren gir med dette et tilsagn for 2022 på

2 000 000 kroner

fra post 72 tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner

Nærmere om bruken av og begrunnelse for vedtak om tilskudd og tilsagn

Overordnet

Årets fordeling er gjort i henhold til tildelingskriteriene i Prop. 1 S (2020-2021) og med fokus på å nå målet i bevaringsprogrammet. Dette gir betydelig utslag i fordelingen av tilskudd mellom fylkene. Totalt syv fylkeskommuner har anlegg i bevaringsprogrammet og antallet varierer fra ett til tre.

For flere fylkeskommuner er tekniske og industrielle kulturminner et fagfelt det i lite grad har vært jobbet aktivt eller strategisk med, men det er stor interesse for å overta tilskuddsordningen og arbeide videre med feltet. Riksantikvaren ser frem til økt samarbeid og videre utvikling av feltet på bakgrunn av fylkeskommunenes arbeid med tilskuddsordningen i årene som kommer.

Det er i år en økning av antall søknader fra anlegg/kulturminner utenfor bevaringsprogrammet, hovedsakelig knyttet til noen få fylker. Møre og Romsdal, Troms og Finnmark og Rogaland er fylker uten anlegg i bevaringsprogrammet, men som likevel har fått flere søknader. Vestland fylke peker seg ut i antall søknader fra tekniske og industrielle kulturminner utenfor bevaringsprogrammet. Riksantikvaren ser positivt på denne utviklingen på tvers av fylkene, økt antall søknader bidrar til postens formål om å øke kunnskapen om mangfoldet av tekniske og industrielle kulturminner.

Med bakgrunn i at 2021 er det første året fylkeskommunen har forvaltningsansvar for tilskuddsordningen post 72 tekniske og industrielle kulturminner, har Riksantikvaren i tillegg til søknaden fra fylkeskommunen, lagt stor vekt på egne erfaringstall og kjennskap til behovene ved anleggene i bevaringsprogrammet.

I årets fordeling har vi prioritert spesielt to fylker, Innlandet og Vestland. Bakgrunnen for dette er de store og til dels kritiske behovene ved Odda smelteverk og Klevfos Cellulose- og papirfabrik. Også Viken, Agder og Vestfold og Telemark er prioritert som følge av store anlegg i bevaringsprogrammet med status "ikke istandsatt": Haldenkanalen, Bredalsholmen og Rjukanbanen. Riksantikvaren har gitt tilskudd til fylkeskommuner som ikke har anlegg i bevaringsprogrammet, men mindre beløp.

Formålet med årets tilskudd er å bidra til en god start for fylkeskommunens forvaltning av tilskuddsordningen, med fokus på måloppnåelse i bevaringsprogrammet, i tillegg til å stimulere til økt

- bruk av
- interesse for
- kunnskap om

tekniske og industrielle kulturminner i fylket.

Riksantikvaren har også prioritert et tilsagn for 2022 med hensikt om at fylkeskommunen kan bruke dette aktivt og strategisk i sin prioritering av tiltak i 2021 og 2022 jf. avsnitt om "Om tilsagn og aktiv bruk av tilsagn i tilskuddsforvaltningen".

Fylkesvis begrunnelse

Vestland fylke har tre anlegg som inngår i bevaringsprogrammet for tekniske og industrielle kulturminner: Odda smelteverk, Salhus Tricotagefabrik og Tyssedal kraftverk.

Salhus Tricotagefabrik og Tyssedal kraftverk er begge fredet og har status «istandsatt» i bevaringsprogrammet. Odda smelteverk er også fredet, men har status «ikke istandsatt» i bevaringsprogrammet. Riksantikvaren ser det som positivt at fylkeskommunen i tillegg har mottatt hele 15 søknader fra tekniske og industrielle kulturminner utenfor bevaringsprogrammet.

Tilsagn for 2021 og disponible FDV-midler

Riksantikvaren ga i 2020 tilsagn for 2021 på kr 550 000,- til Odda smelteverk. Tilsagnet er bundet til prosjektet "Lindehuset -istandsetting av fasader", og skal følges opp og utbetales av fylkeskommunen i 2021.

For de tre anleggene i bevaringsprogrammet foreligger det utbetalte FDV tilskudd fra 2020 (udisponerte restmidler) som fylkeskommunen skal fastsette bruken av som en del av sin tilskuddsfordeling til anleggene i 2021, herunder:

- Kr 257 833,- til Odda smelteverk (felles)
- Kr 364 536,- til Salhus Tricotagefabrik
- Kr 172 950,- til Tyssedal kraftverk

Andre tiltak

I årets søknader har flere av dere søkt om tilskudd til "andre tiltak". Innunder kategorien søkes det bl.a. om tilskudd for heving av handverkskompetanse i fylket, heve intern kompetanse i fylkeskommunen, tilstandsregistrering, midler til strakstiltak og byggeledelse.

Ingen av fylkene har fått tilskudd direkte til andre tiltak i 2021. Hovedbegrunnelsen er at de fleste av tiltakene som dere søker om tilskudd til faller inn under det dere allerede kan bruke tildelingen fra Riksantikvaren til:

- Fylket kan selv beslutte å holde igjen en del av tilskuddsmidlene, for å ha til fordeling ved eventuelle strakstiltak eller merkostnader på prosjekter
- Inntil 15 % av tilskuddet til et konkret prosjekt kan gis til prosjektledelse, byggeledelse eller administrasjon.
- Heving av handverkskompetanse i fylket kan gjøres gjennom FDV-tilskudd for håndverkere knyttet til et bestemt anlegg.

I tillegg er det enkelte ønsker som det ikke fins rom for å gi tilskudd til fra post 72:

- heving av handverkskompetanse i fylket (f.eks. arrangering av kurs)
- heving av kompetanse internt i fylkeskommunen (forvaltningsoppgaver)
- tilstandsregistreringer

Formålet med tilskudd i kulturmiljøforvaltningen

Hovedoppgaven for kulturmiljøforvaltningen er å hindre tap av kulturminner og kulturmiljø, og å ta vare på kulturminnene som bruksressurser og som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk.

Tilskuddsmidlene er et av de viktigste virkemidlene og styringsverktøyet i kulturmiljøforvaltningen og skal brukes mest mulig effektivt for å nå de nasjonale målene på kulturmiljøfeltet. Tilskuddene bidrar til å muliggjøre gode istandsettingsprosjekter, de bidrar til engasjement og innsatsvilje, og de er viktige for å drive frem kompetanseutvikling.

Formålet med tilskuddsordningen post 72 tekniske og industrielle kulturminner er at mangfoldet av tekniske og industrielle kulturminner settes i stand og vedlikeholdes som et grunnlag for ivaretagelse av kunnskap, opplevelse, bruk og verdiskaping.

Om tilsagn og aktiv bruk av tilsagn i tilskuddsforvaltningen

Tilsagn er tilskudd som loves for neste år. Det er viktig at tilsagn som virkemiddel brukes aktivt og strategisk for å sikre størst mulig måloppnåelse gjennom økt forutsigbarhet. Tilsagn bør prioriteres til eiere av større prosjekter som strekker seg over lengre tid, eventuelt prosjekter som krever lengre planlegging før iverksetting.

Gjennom tilbakemelding fra fylkene og Sametinget ser Riksantikvaren at bruken av tilsagn varierer stort. Vi vil derfor legge til rette for mer nettverksbygging og kompetansedeling internt i kulturmiljøforvaltningen.

Krav til egne kontoer for de enkelte tilskuddspostene

Riksantikvaren stiller som krav at tilskuddsmidlene fra hver tilskuddspost skal settes på egen rentebærende konto. Tilskudd til fylkene og Sametinget blir først utbetalt når Riksantikvaren har fått tilbakemelding med informasjon om kontonummer for de enkelte tilskuddspostene.

Retningslinjer og vilkår for tilskudd

Klima- og miljødepartementet arbeider med å ferdigstille forskrift for 8 av tilskuddsordningene under departementets ansvarsområde. Forskriftene er foreløpig ikke vedtatt, og kan derfor ikke legges til grunn ved fylkeskommunenes og Sametingets vedtak om tilskudd fra postene 71, 72, 73, 74 og 79. Dette innebærer at fylkeskommunene og Sametinget må legge tilskuddsrundskrivet (T-1/20) til grunn ved fordeling av tilskudd.

Som følge av dette har Riksantikvaren også oppdatert dokumentet *Retningslinjer og vilkår for tilskudd fra statsbudsjettet kap. 1429 post 71-79*. Den vedlagte utgaven er lagt nærmere opp til krav og språk slik det foreligger i forslag til forskrifter, og skal legge til rette for enhetlig saksbehandling av tilskuddsordningene i 2021. Disse skal legges ved alle vedtak om tilskudd fra fylkeskommunene og Sametinget.

Fylkene og Sametingets rapportering til Riksantikvaren

Fylkeskommunenes og Sametinget rapportering til Riksantikvaren på tilskudd fra post 71-74 skal følge «[Mal for regionalforvaltningens og Sametingets rapportering for tilskudd fra Riksantikvaren](http://www.ra.no/kf2020/maler)» (www.ra.no/kf2020/maler).

- Fristen for rapportering på tilskudd for 2021 er 1. februar 2022.

Vedlegg til dette vedtaket

Vedlegget *Informasjon fra Riksantikvaren til fylkeskommunen vedr. fordeling av tilskudd fra post 72 tekniske og industrielle kulturminner i 2021* gir utfyllende informasjon status for bevaringsprogrammet for tekniske og industrielle kulturminner, Riksantikvarens tidligere praksis ved fordeling av tilskudd til forvaltning, drift og vedlikehold, og kort informasjon om fordeling av tilskudd til bevegelige kulturminner.

Kontroll med fylkeskommunen og Sametinget som tilskuddsforvalter

Ved kontroll med fylkeskommunen og Sametinget sin forvaltning av tilskuddsordningen kan Riksantikvaren og Riksrevisjonen foreta stedlig kontroll og innhente nødvendig dokumentasjon.

Fylkene og Sametinget kan klage på dette vedtaket

Dere kan klage på vedtaket innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En klage skal stiles til Klima- og miljødepartementet, men sendes til Riksantikvaren.

Vennlig hilsen

Linda Lovise Veiby(e.f.)
seksjonssjef

Maria Samudrika Lytomt
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vedlegg: 3

Kontering ved utbetaling av tilskudd og tilsagn			
<i>for intern bruk hos Riksantikvaren</i>			
Konto: 8719	Koststed: 45	Tilskuddsnummer: 210546	Bankkontonummer:
Beløp: 9 500 000,-		Merknad: Tilskudd 2021 kap 1429 post 72	

Kontering ved utbetaling av tilskudd og tilsagn			
<i>for intern bruk hos Riksantikvaren</i>			
Konto: 8719	Koststed: 45	Tilskuddsnummer: 220546	Bankkontonummer:
Beløp: 2 000 000,-		Merknad: Tilsagn 2022 kap 1429 post 72	